

TÜRK SİYASAL HAYATI

A

2009 BS 1302-A

1. Huntington Türk demokrasisini nasıl nitelmiştir?

- A) İkinci dalga parlamenter
- B) İkinci dalga
- C) Üçüncü dalga
- D) Parlamenter demokrasi
- E) Totaliter

2. Demokratik değerlerin benimsenmesini vurgulayan "demokratik pekişme" tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Minimalist
- B) Çoğulcu
- C) Seçkin
- D) Maksimalist
- E) Tutucu

3. Bir rejimin biçimsel ve biçimsel olmayan kurallarının geniş ölçüde anlaşılıp kabul gördüğü ve başlıca siyasal aktörlerin, davranışlarını buna göre biçimlendirdiği duruma ne ad verilir?

- A) Parlamentarizm
- B) Siyasal katılım
- C) Demokratik pekiştirme
- D) Demokratikleşme
- E) Siyasal kurumlaşma

4. Guillermo O'Donnell, demokratikleşme sürecinin iki geçiş sürecini içerdiğini savunarak şöyle der: "Birincisi, önceki otoriter rejimden, demokratik bir hükümetin kuruluşuna geçiştir. İkinci geçiş, bu hükümetten demokrasinin pekişmesine, yani bir demokratik rejimin etkin işleyişine geçiştir... İkinci geçiş, birincisinden daha az zahmetli veya daha az uzun olmayacaktır; demokratik bir hükümetten demokratik bir rejime götüren yollar, belirsiz ve karmaşıktır; otoriterizme geri dönüş ihtimalleri de boldur."

Buna göre ikinci geçişin güçlükleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bu güçlükler parlamenter demokrasinin kesin olarak gelişip, güçlenmesini sağlar.
- B) İkinci geçiş sürecinin ulaşacağı kesin sonuç, başkanlık sistemidir.
- C) Bir ülkede demokratik rejimi etkin kılma çabaları, mevcut demokratik hükümetin de yok olmasına neden olabilir.
- D) Bu süreçle birlikte ikili parti yapısı desteklenmiş olur.
- E) İkinci geçiş sürende yaşanan güçlükler otoriterizme geri dönüş ihtimalini ortadan kaldırır.

5. Linz ve Stepan'a göre aşağıdakilerden hangisi pekişmiş bir demokrasi için gerekli olan alanlardan biri değildir?

- A) Ekonomik toplum
- B) Siyasal toplum
- C) Hukuk devleti
- D) Sivil toplum
- E) Güçlü lider

6. Aşağıdakilerden hangisi, 1946 TBMM seçimlerinden sonra kurulan Recep Peker hükümetinin temel özelliğidir?

- A) Katı devletçilik anlayışına sahip olması
- B) Liberal anlayışa sahip olması
- C) Dışa yönelik politikalara ağırlık vermesi
- D) Muhafazakâr kadrolara yer vermesi
- E) Muhalefete karşı ılımlı tavır sergilemesi

7. Aşağıdaki politikacılardan hangisi 18 Temmuz 1945 tarihinde kurulan Milli Kalkınma Partisi'nin kurucusudur?

- A) Celâl Bayar
- B) Nuri Demirağ
- C) Refik Koraltan
- D) Recep Peker
- E) Hasan Saka

8. Türkiye'de 1945 ile 1950 yılları arasında yaşanan siyasal gelişmeler, aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılır?

- A) Demokratikleşme süreci
- B) Sivilleşme süreci
- C) Parlamentarizm
- D) Tek parti anlayışının sürdürülmesi
- E) Milli Şef dönemi

9. Tek Parti CHP yönetiminde belirgin liberalleşme işaretleri ne zaman görülmeye başlanmıştır?

- A) 1923
- B) 1930
- C) 1934
- D) 1938
- E) 1944

2009 BS 1302-A

10. Türkiye Cumhuriyeti'nin 1924, 1960 ve 1982 Anayasaları da, 1876 Osmanlı Anayasası da sosyal güçleri büyük ölçüde temsil eden bir kurucu meclis, ya da yasama meclisi tarafından bir görüşme, pazarlık ve uzlaşma süreci ile yapılmamıştır.

Buna göre Türkiye'deki anayasalar için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Anayasalar bir uzlaşma ürünüdür.
- B) Siyasal elitlerin anayasasıdır.
- C) Anayasaların siyasal meşruluğu zayıftır.
- D) Anayasaların meşruluğu güçlüdür.
- E) Halk desteğini almıştır.

11. Aşağıdakilerden hangisi, 1924 Anayasasını hazırlayan TBMM'nin en belirgin özelliğidir?

- A) Osmanlıcı bir meclistir.
- B) Otoriter bir meclistir.
- C) Kemalistlerden oluşan bir meclistir.
- D) Çok partili bir meclistir.
- E) Azınlıkların söz sahibi olduğu bir meclistir.

12. Aşağıdakilerden hangisi 1961 Anayasasının temel özelliklerinden biri değildir?

- A) Bağımsız yargının oluşturulması
- B) Özgürlüklerin sınırlandırılması
- C) İdari özerkliklerin sağlanması
- D) Yasama içinde ikinci meclisin oluşturulması
- E) Kontrol ve dengeleme sisteminin oluşturulması

13. 1924 Anayasası'nın, Atatürk'ün kayıtsız şartsız milli egemenlik anlayışına, 1961 Anayasasından daha uygun olduğunu söyleyen politikacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemal Gürsel
- B) Adnan Menderes
- C) Celâl Bayar
- D) Hasan Saka
- E) İsmet İnönü

14. Aşağıdakilerden hangisi, 1971 ve 1973 Anayasa değişikliklerinden biri değildir?

- A) Yürütmeyi güçlendirmek
- B) Askerlerin kurumsal özerkliğini artırmak
- C) Temel özgürlükleri sınırlandırmak
- D) Mahkemelerin denetleme yetkilerini sınırlandırmak
- E) Sendikal hakları artırmak

15. Aşağıdakilerden hangisi, askeri rejim tarafından hazırlanan 1983 Seçim Kanunu'nun özelliklerinden biridir?

- A) Yüzde 5'lik ülke barajı
- B) Düşük seçim çevreleri barajı
- C) Yüzde 10'luk ülke barajı
- D) Tek partili rejim anlayışı
- E) Tek dereceli sistem

16. Aşağıdakilerden hangisi Demokrat Parti, Adalet Partisi, Anavatan Partisi, Doğru Yol Partisinin içinde yer aldığı siyasal parti grubudur?

- A) Ortanın solu
- B) İlerici partiler
- C) Tutucu sağ
- D) Merkez sol
- E) Merkez sağ

17. Parlamentoda temsil edilen partilerinin sayısındaki artışa ne ad verilir?

- A) Oynaklık
- B) Parçalanmışlık
- C) Kitleselleşme
- D) Çoğulculuk
- E) Ayrışma

18. Türk siyasal partileri hangi dönemden sonra, genellikle güçlü yandaşçılık özellikleri gösteren kadro partileri ya da herkese açık partiler olarak tanımlanmıştır?

- A) Çok partili hayata geçildikten sonra
- B) Askeri müdahalelerden sonra
- C) Anayasa değişikliklerinden sonra
- D) Koalisyon hükümetlerinden sonra
- E) Avrupa Birliği adaylığından sonra

19. 1982 Anayasası'nın geçici 15. maddesinde, askeri yönetimlerce kabul edilen kanunların anayasaya aykırılığının, demokrasiye geçişten sonra bile ileri sürülemeveceğinin hükmü bağlanması aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

- A) Olağanüstü halin devamına
- B) Rejim hakkının korunmasına
- C) İhtilal düzenlemesinin sınırlandırılmasına
- D) Askeri rejim işlemlerinin değiştirilmezliğine
- E) Milli güvenlik politikasının sürdürülmesine

2009 BS 1302-A

20. Türkiye'de 1983 sonrasında ordu, siyasetten düzenli bir şekilde çekilmiştir. Sivil Başbakan Turgut Özal ile asker Cumhurbaşkanı Kenan Evren arasında gayri resmi bir iş bölümü oluşmuştur.

Bu durumla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Türk demokrasisinin Batı demokrasisine yaklaşımının bir göstergesidir.
- B) Askerin, ekonomiyle ilişkisini düzenlemesinin belirleyici bir örneğidir.
- C) Parlamento olan güvenin bir göstergesidir.
- D) Seçim sisteminin bir sonucudur.
- E) Askeri geleneğin bir sonucudur.

21. **Aşağıdakilerden hangisi, sivil-asker ilişkilerinin demokratikleşmesi yönünde önemli adımlar atılmasını sağlayan temel nedendir?**

- A) 11 Eylül sonrası oluşan siyasal eğilimler
- B) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye için verdiği olumsuz kararlar
- C) Halktan gelen yoğun demokratikleşme isteği
- D) Avrupa Birliği sürecindeki reformlar
- E) Seçim sistemindeki değişiklikler

22. 12 Mart 1971 Muhtırasından sonra anayasaya konulan, maddelerle; silahlı kuvvetler Sayıştay denetiminden muaf tutuldu, ordu sivil yargının denetiminden çıkartıldı, Askeri Sıkıyönetim Mahkemeleri ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri kuruldu.

1971 askeri müdahalesinden sonra anayasada yapılan bu değişiklikler aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir?

- A) Silahlı kuvvetler için belirlenmiş mahfuz alanların oluşturulmasıyla
- B) Ordu siyaset ilişkisini düzenlemeye yönelik çalışmalarla
- C) Ordunun, siyaset üstü bir konuma getirilmesiyle
- D) Ordunun ekonomi üzerindeki etkisiyle
- E) Ordunun demokrasiyi yeniden yapılandırma çalışmasıyla

23. **Aşağıdakilerden hangisi, reform yoluyla demokrasiye geçişin ayırt edici bir özelliğidir?**

- A) Geçiş sürecinin ordunun belirleyici etkisinde gerçekleşmesi
- B) Geçiş sürecinin otoriter yöneticilerce başlatılması
- C) Geçiş sürecinin parlamento tarafından yürütülmesi
- D) Geçiş sürecinde seçim sisteminin rol oynaması
- E) Geçiş sürecinin Anayasa mahkemesinin önderliğinde gerçekleşmesi

24. **Aşağıdakilerden hangisi, 1980'lerdeki serbest piyasaya yönelik reformlardan biri değildir?**

- A) İthalat kotalarının iptal edilmesi
- B) Serbest fiyat uygulamasına geçilmesi
- C) Türk Lirasının konvertibl olması
- D) İhracata kapalı ekonomi anlayışının benimsenmesi
- E) Pazara yönelişin sağlanması

25. **1982 Anayasası'nda dernekler, sendikalar, kooperatifler gibi menfaat gruplarının siyasal çalışmalara katılmaları ne şekilde düzenlenmiştir?**

- A) Siyasi partilerle, sadece seçim döneminde işbirliği yapmaları hükme bağlanmıştır.
- B) Siyasal çalışmaları, partilere sadece parasal yardımla kısıtlanmıştır.
- C) Siyasal partilerin bir organı olabilmeleri sağlanmıştır.
- D) Siyasal çalışmalara katılmaları yasaklanmıştır.
- E) Siyasi partilerle işbirlikleri sağlanmıştır.

26. **Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı İmparatorluğu'nda devlet elitlerini oluşturan gruplardan biri değildir?**

- A) Gayrimüslim tebaa
- B) Ulemalar
- C) Devlet memurları
- D) Ordu görevlileri
- E) Saray görevlileri